

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
TÜRKMER

2023 / Temmuz Ayı Türk Dünyası Gündemi

AZERBAIJAN

Temmuz Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Azerbaycan'daki Büyükelçiliklere Terör Saldırısı Planlayan Afganistan Vatandaşı Tutuklandı

- Azerbaycan Devlet Güvenlik Servisi'nden yapılan açıklamada, ülkedeki yabancı büyükelçiliklerden birine terör saldırısı hazırlığı yaptığı tespit edilen Fawzan Mosa Khan isimli Afganistan vatandaşının 10 Temmuz'da gözaltına alındığı ifade edildi.
- Gözaltına alınan zanlının çıkarıldığı mahkemece tutuklandığı kaydedilirken, Khan'ın hangi ülkenin büyükelçiliğine yönelik saldırı hazırlığında bulunduğuna ilişkin bilgi verilmedi.

Aliyev ve Paşinyan Brüksel'de Buluştu

- Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan ve AB Konseyi Başkanı Charles Michel, Karabağ'ın kontrolü için ihtilafı çözme amacıyla 15 Temmuz' da Brüksel'de bir araya geldi.
- Toplantı sonrası açıklama yapan Michel, görüşmelerin olumlu geçtiğini belirterek ekim ayında İspanya'da, Almanya Başbakanı Olaf Scholz ve Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un katılacağı yeni bir toplantı düzenlemeyi planladığını söyledi. Ermenistan Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada ise müzakerelerin Karabağ bölgesindeki insani krize odaklandığı ve tarafların durumun düzelmesi için adım atma konusunda mutabık kaldığını açıkladı.

Azerbaycan'dan Ukrayna'ya 7,6 Milyon Dolarlık Yardım

- Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, 2023 devlet bütçesindeki Cumhurbaşkanlığı rezerv fonundan Ukrayna'ya yardım için 7,6 milyon dolar ayrılmasına ilişkin kararı 17 Temmuz'da imzaladı.
- Karar gereği, bu meblağ, Ukrayna'ya elektrik teçhizatı gönderilmesi için Azerbaycan Enerji Bakanlığına tahsis edildi.

Paşinyan: Ermenistan Uzun Süre Çatışma Düzeni İçinde Yaşayamaz

- Paşinyan, 25 Temmuz'da Ermenistan'ın başkenti Erivan'da düzenlediği basın toplantısında güncel gelişmeleri değerlendirdi.
- Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, Ermenistan'ın uzun bir süre çatışma düzeni içinde yaşayamayacağını belirterek, Azerbaycan ile ülkesi arasındaki görüşmelerin başarıya ulaşmasını istediklerini söyledi.
- Azerbaycan'la barış anlaşması görüşmelerinin ve Türkiye ile normalleşme sürecinin devam ettiğini anlatan Paşinyan, Azerbaycan'la imzalanacak anlaşmaya Karabağ ve bölgedeki halkın güvenliğinin de dahil edilmesini savunduklarını ancak bu konuda net bir karar alınmadığını kaydetti.

Şuşa'da Türk Devletleri Sendikalar Teşkilatı'nın Kurulduğu Açıklandı

- Türk Devletleri Teşkilatına (TDT) üye ülkelerin sendika federasyonlarınca "Türk Devletleri Sendikalar Teşkilatı" kuruldu.
- Azerbaycan İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Settar Mehbaliyev'in ev sahipliğinde 29 Temmuz'da gerçekleştirilen etkinliğe, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) Başkanı Ergün Atalay, Kazakistan İşçi Sendikaları Federasyonu Başkanı Satıbaldı Dauletalin, Kırgızistan İşçi Sendikaları Federasyonu Başkan Yardımcısı Omor Arstanbekov ve Özbekistan İşçi Sendikaları Federasyonu Başkan Yardımcısı Bahtiyar Mehmetaliyev katıldı.
- Mehbaliyev, burada yaptığı konuşmada, TDT üyesi ülkelerin sendika federasyonlarının Şuşa'da bir araya gelmesinin sembolik önem taşıdığını belirtti, Şuşa'nın aynı zamanda 2023 Türk Dünyası Kültür Başkenti olduğunu söyledi.

Hocalı Katliamlarına Katılan Ermeni Asıllı Haçaturyan Yakalandı

- Azerbaycan Başsavcılığı, 29 Temmuz'da yaptığı açıklamada 22 Aralık 1991'de Hocalı ilinin Meşeli köyünde yaşanan katliamla ilgili olarak Ermeni asıllı Vagif Haçaturyan'ın gözaltına alındığını duyurdu.
- Azerbaycan Başsavcılığı, 1. Karabağ Savaşı'nda sivil Azerbaycanlıların topluca katledilmesinde yer aldığı için uluslararası arananlar listesinde bulunan 68 yaşındaki Ermeni asıllı Vagif Haçaturyan'ın, Uluslararası Kızılhaç Komitesi aracılığıyla tedavi kapsamında Ermenistan'a geçiş yaparken Azerbaycan sınır muhafızlarınca Laçın sınır kontrol noktasında gözaltına alındığını açıkladı.

Kazakistan

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi

**Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Eski Kazakistan Kültür ve Spor Bakanı Dauren Abayev Rusya Büyükelçisi Olarak Atandı

- 3 Temmuz'da Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Kazakistan'ın Rusya makamına yeni büyükelçisi olarak, Dauren Abayev'i atadı. Abayev daha önce Bağımsız Devletler Topluluęu Genel Sekreter Yardımcılığı görevini yürütmekteydi.

• 11. Uluslararası Altay Toplulukları Sempozyumu Almatı'da Başladı

- 4 Temmuz'da düzenlenen 11. Uluslararası Altay Toplulukları Sempozyumu Almatı şehrinde başladı. Al Farabi Kazak Milli Üniversitesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen sempozyuma, Altay Toplulukları sempozyumu Komite Başkanı Prof. Dr İlhan Şahin, Türkiye'nin Almatı Başkonsolosu Ali Rıza Akıncı, Türk Dünyası Belediyeler Birliği Başkanı Uğur İbrahim Altay ile birlikte Avrupa'dan 180 Altayist bilim insanı katıldı.
- Bu sempozyum, «Altay Halklarında Yer ve Su Adları» başlığıyla gerçekleşti. 4 gün süren sempozyumda Altay halklarında eski çağlardan günümüze kadar yazılı ve sözlü olarak korunan yer ve su adlarına ilişkin bilimsel değerlendirme yapıldı.

ANNIVERSARY FORUM OF TWIN CITIES:

25 Years of Astana-New Perspectives. New Opportunities.

Kazakistan Astana'nın Başkent Oluşunun 25. Yıldönümünü Kutladı.

- 6 Temmuz'da Astana'nın başkent oluşunun 25.yılı kutlandı.
- Kazakistan 6 Temmuz 1994 yılında başkentini Almata'dan Akmola'ya taşımıştı.
- Kazakistan'ın ilk cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev, 6 Mayıs 1998'de Akmola'nın adını Astana olarak değiştirdi.

Kazakistan ve Özbekistan Devlet Sınırının Çizilme Prosedürünü Tamamladı

- 10 Temmuz'da yapılan bilgilendirmede, Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Aybek Smadiyarov, Özbekistan ile devlet sınırının çizilmesi prosedürünün tamamlandığını açıkladı.
- İki devlet başkanının 22 Aralık 2022'de Taşkent'te imzaladığı antlaşma, 4 Temmuz 2023'te yürürlüğe girdi. 19 yıllık uluslararası yasal sınır süreci tamamen sona erdi.
- Kazakistan'ın Özbekistan ile 2 bin 357 kilometre uzunluğunda sınıra sahip olduğunu aktaran Smadiyarov, 8 bin sayfadan oluşan antlaşma ile iki ülke arasındaki devlet sınırının bin 301 işaret ile belirlendiğini sözlerine ekledi.

Cumhurbaşkanı Tokayev , İsviçre Dışişleri Bakanı'nı Kabul Etti

- 12 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Tokayev, Almatı'daki İsviçre Fahri Konsoloslğu'nun açılışını kutladı. Resmi açılışa İsviçre Dışişleri Bakanı Ignazio Cassis katıldı. Tokayev, iki ülke arasındaki yakın ilişkilerin dostluk ve iş birliği içinde geliştiğini kaydetti. İsviçre Dışişleri Bakanı, ülkede yapılan reformları takdir etti ve iş birliğinin olumlu düzeyde ilerlediğini kaydetti.

Kazakistan'da Yasa Dışı Yollarla Elde Edilen Varlıkların İadesini Öngören Kanun Yürürlüğe Girdi

- 12 Temmuz'da Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, yasa dışı yollarla elde edilen ve ülkeden çıkarılan varlıkların devlete iadesini öngören kanunu imzaladı. Kanun, iktidar ve güç sahibi şahıslarla ilgili yolsuzluk iddiaları ve oligark grupları kapsayacak şekilde düzenlendi.
- Bu düzenleme ile eski Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'e verilen para ve hapis cezasına ilişkin hükümlerin de Ceza Kanunu'ndan çıkarılması ihtimali oluştu.

KIRGIZİSTAN

Temmuz Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

TİKA, Uluslararası Dünya Halkları Kùltür Festivalini Kırgızistan'da Gerçekleřtirdi

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) destekleriyle Uluslararası Dünya Halkları Kùltür Festivali, 3-6 Temmuz 2023 tarihleri arasında Kırgızistan'da düzenlendi.

TİKA ve Ankara Kulübü Derneęi Kırgızistan Koordinatörlüęü iş birliğinde düzenlenen Uluslararası Dünya Halkları Kùltür Festivali, Kırgızistan'ın Issık Gölü bölgesinde bulunan Çolpan Ata şehrinde gerçekleştirildi. Festival kapsamında düzenlenen yarışmalara Türkiye, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Romanya'dan 400'den fazla yarışmacı katıldı.

Yarışmacılar; dans, müzik ve el sanatları alanlarında hünelerini sergilerken Uluslararası Dünya Halkları Kùltür Festivali'nde jüri üyelerinin verdikleri puanlar sonucunda Ankara Kulübü Derneęi Seymenleri birinciliği göğüsledi. Kazanan yarışmacılar Kazakistan Almatı şehir gezisi ile ödüllendirildi.

TİKA'nın Kırgızistan'da Kurduğu Ekmek Fabrikası Devlet Kurumlarının İhtiyacını Karşılacaktır

- 8 Temmuz'da Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, devlet kurumlarının ekmek ihtiyacını Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından yaptırılan modern ekmek fabrikasından giderilmesi talimatını verdi.
- Fabrikadaki ekmek üretim teknolojisi ve yönetimi hakkında bilgi alan Caparov, Bişkek Belediye Başkanı Abdıkadırov'dan fabrikanın mevcut yüzde 25-30'luk üretim kapasitesini artırılmasını talep etti.
- Caparov, ekmek fabrikasındaki ürünlerin kalite ve uygun fiyatta olduğunu belirterek eğitim, sağlık, içişleri organları ve diğer devlet kurumlarının bu fabrikadan ekmek satın almaları talimatında bulundu.

Kırgızistan'da Dikkat Çeken Düzenleme: Kırgızca Bilmeyen Memurlar İşten Çıkarılacak

Devlet dili olarak Kırgızca, resmi dil olarak ise Rusça kullanılan Kırgızistan'da parlamento tarafından kabul edilen devlet dili yasası, Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un imzası ile 17 Temmuz'da yürürlüğe girerken, Kırgızca bilmeyen devlet memurlarının görevden alınacağı bildirildi.

Kırgızistan Devlet Dili Ulusal Komisyonu Başkanı Kanıbek Osmonaliyev, başkent Bişkek'te düzenlediği basın toplantısında yeni yasayla ilgili açıklamalarda bulundu. Kırgızca'nın erişilebilir bir dil olduğunu belirten Osmonaliyev, "Kırgızca'nın yaygınlaştırılması üzerinde son 10-15 yıldır yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Bunun toplum tarafından nasıl algılandığı ayrı bir mesele ancak bir kişi bile bu dili öğrenmek istiyorsa bunun için tüm koşullar mevcut" ifadelerini kullandı.

Kırgızistan Ankara Büyükelçisi Kazakbaev'den, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Altay'a Ziyaret

19 Temmuz'da Kırgızistan'ın Ankara Büyükelçisi Ruslan Kazakbaev, Konya Büyükşehir Belediyesi ve Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Başkanı Uğur İbrahim Altay'ı ziyaret etti.

Ziyarete konuşan Kazakbaev, amaçlarının iki ülke arasındaki kardeşlik ve dostluk ilişkilerini daha da pekiştirmek ve geliştirmek olduğunu söyledi.

Kırgızistan'da Enerji Sektörünü Krizden Çıkarmak için 3,5 Yıllığına Olağanüstü Hal İlan Edildi.

- 24 Temmuz'da Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, enerji sektöründe olağanüstü hal ilan edilmesine ilişkin kararnameyi imzaladı. Caparov, enerji sektöründe olağanüstü hal ilan edilmesine, iklim değışikliğini, nehirlerdeki suların azalmasını, enerji tüketiminin hızla büyümesini ve kapasite eksikliğini sebep gösterdi.
- Enerji sektöründe olağanüstü hal süresi 1 Ağustos 2023'ten 31 Aralık 2026'ya kadar uygulanacak ve tüm sorumluluğun enerji bakanı üzerinde olacağı belirtildi.

Dışışleri Bakanı Macaristan Milli Meclis Başkan Yardımcısı ile Görüştü

- 25 Temmuz'da Ceenbek Kulubaev'in Macaristan'a yaptığı resmi ziyaret çerçevesinde Lakitelek bölgesinde Macaristan Ulusal Meclisi Başkan Yardımcısı Sandor Lezhak ile bir görüşme gerçekleştirildi.
- Taraflar, Kırgız Cumhuriyeti ile Macaristan arasındaki parlamentolar arası iş birliği konularını, iki ülkenin parlamenterleri arasındaki temasların yoğunlaştırılmasını ve TürkPA içinde etkili etkileşimi ele aldılar.
- Mesajda, "Bakan Kulubaev, Macaristan Dış Ekonomik İlişkiler ve Dışışleri Bakanı Peter Szijjártó ile yapılan müzakerelerin sonuçları ve tarafların Kırgız Cumhuriyeti ile Macaristan arasındaki stratejik ortaklığı güçlendirme ve geniş bir yelpazedeki etkileşimi ele aldığı Kırgız-Macaristan Stratejik Konseyi'nin 3. toplantısının sonuçları hakkında Lezhak'a kısaca bilgi verdi" denildi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Temmuz Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

İngiliz Milletvekilinden "İngiltere'den KKTC'ye Doğrudan Uçuşların Yapılması" Çağrısı

- 6 Temmuz'da İngiltere iktidar partisi milletvekili Iain Duncan Smith, İngiltere'de yaşayan Kıbrıslı Türklerin doğrudan seyahat edebilmeleri için İngiltere'den Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne doğrudan uçuşların gerçekleşmesi gerektiğini belirtti.
- 8 Temmuz'da ise Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, İngiliz Milletvekili Smith'in İngiltere'den KKTC'ye doğrudan uçuş yapılması çağrısını değerlendirdi ve garantör ülke olarak İngiltere'nin önemli sorumlulukları olduğunu ve bu sorumlulukları objektif bir anlayışla yerine getirmek durumunda olduğunu üzerinde durdu.

Restorancılar Birliği: Plastik Kullanımının Kısıtlanmasına Yönelik Hazırlanan Tüzük Sektörü Yaralayacak

- 7 Temmuz'da Restorancılar Birliği, plastik ambalaj kullanımının kısıtlanmasına yönelik tüzüğün yeniden tadil edilmesinin elzem olduğunu belirterek, konuyla ilgili açıklama yaptı. Yapılan açıklamada, tüzüğün restorancılık sektörünü yaralayacağı gerekçesiyle tadil edilmesi talep edildi.

TBMM Başkanı Kurtulmuş, KKTC Temaslarını Tamamladı

- 11 Temmuz'da Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Numan Kurtulmuş, ilk yurt dışı resmi ziyaret için geldiği KKTC'de temaslarını tamamlayarak Azerbaycan'a hareket etti.

KKTC New York Temsilcisi Dana'dan BM Güvenlik Konseyi'nin "Federal Çözüm" Çağrısına Tepki

- 12 Temmuz'da KKTC New York Temsilcisi Mehmet Dana, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) Kıbrıs hakkında yaptığı açıklamanın, mevcut gerçekleri yansıtmaktan uzak olduğunu belirterek, "Kıbrıs'ta tek çözüm çerçevesi olarak kapsamlı bir şekilde tüketilmiş ve kategorik olarak başarısızlığa uğramış olan federal formülü tekrarlamaktan öteye gitmemektedir. Konsey'in bu yaklaşımı, Kıbrıs'ta adil ve kalıcı bir çözümün önündeki en büyük engeldir." dedi.

Arıklı: Nihai Hedef Ercan'ı Uluslararası Uçuşlara Açmaktır

- 20 Temmuz'da Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Erhan Arıklı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından gerçekleştirilen, Ercan Havalimanı yeni terminal binası ve pistinin açılış törenine katıldı.
- Arıklı: sadece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin değil, tüm adada şimdiye kadar ulaşım alanında yapılmış en büyük yatırımdır dedi.

Başbakan Ünal Üstel Ankara'da

KIBRIS

Tarihi imza bugün atılıyor

Kablo ile KKTC'ye Elektrik Getirilmesine İlişkin Protokol İmzanladı

25 Temmuz'da, Başbakan Ünal Üstel'in açıklaması şöyle;

«Hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hem de Türkiye Cumhuriyeti adına tarihe geçecek, ülkemizi Türkiye Yüzyılı'nın gerçek bir parçası yapacak asrın ikinci en büyük projesi olan kablo ile Türkiye'den elektrik enerjisi getirilmesi projesinin ilk adımlarını atmış bulunuyoruz.

Attığımız imzalarla, Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde üretilen elektriğin karşılıklı olarak her iki ülkeye kablo ile iletilmesinin önü açılmıştır.»

MACARİSTAN

Temmuz Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Macaristan Dışışleri Bakanı Peter Szijjarto, Rusya Sağlık Bakanı Mikhail Murashko'yu Ağırladı

Macaristan Dışışleri Bakanı Peter Szijjarto, 5 Haziran'da Budapeşte'ye resmi bir ziyarette bulunan Rusya Sağlık Bakanı Mikhail Murashko ile ortak basın toplantısı düzenledi.

Szijjarto yaptığı açıklamada, Macaristan'ın iletişim kanallarını açık tutmak ve faydacı bir iş birliği sürdürmek istediğini belirtti. Bakan ayrıca Ukrayna'ya yapılan silah sevkiyatını eleştirerek kendilerinin bu ülkeye silah sevkiyatı yapmayacağını ifade etti.

Murashko ise toplantının ardından yaptığı açıklamada, Rusya'daki Macar şirketleri ve OTP Bankası'nı desteklemeye devam edeceklerini söyledi ve Paks projesinin de en kısa sürede hayata geçeceğini vurguladı.

Vilnius Zirvesi ile Türkiye'nin Onaylamayı Kabulünün Ardından Macaristan, İsveç'in NATO'ya Katılımına Yeşil Işık Yaktı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 11 Temmuz'da NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'ne katılmak üzere gittiği Litvanya'nın başkenti Vilnius'ta, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ve İsveç Başbakanı Ulf Kristersson ile bir araya geldi.

Macar Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto, Vilnius'taki NATO zirvesine gitmeden evvel Facebook hesabından yaptığı açıklamada, "Tutumumuz net; hükümet Stockholm'ün Atlantik İttifakı'na katılımını destekliyor. Onay sürecinin tamamlanması artık sadece teknik bir mesele" dedi.

Başbakan Viktor Orban hükümeti, geçen hafta İsveç'in başvurusunu "desteklediğini" ve Ankara'nın tutumunda bir değişiklik olması halinde destek vermeyi sürdüreceklerini ifade etmişti. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Türkiye ile müzakerelerin başarılı olduğunu ve İsveç'in üyeliğine ilişkin kararın TBMM'ye sunulacağını belirtti.

Orban: Batılılar Savaşın Devamını İsteddiği İçin Ukrayna'daki Çatışma Uzayacak

• Başbakan Victor Orban, 14 Temmuz'da yaptığı açıklamada, Ukrayna'nın NATO'ya alınmasının NATO ve Rusya arası bir çatışma başlatacağını ve bunun üçüncü dünya savaşı olacağını söyledi. Çoğunluğun savaşı istememesi sebebi ile Ukrayna'nın katılımının reddedilmesini olumlu gören Orban, Ukrayna'dan gelen temsilcilerin toplantıda beklediklerinin aksine fazla saldırgan ve talepkâr olduğuna değindi.

• Orban ayrıca ait oldukları Hristiyan Dünyası'nın en önemli konusu olarak ateşkes ve barış görüşmelerini gösterdi. Zelensky ile aynı fikirde olduğunu ve ABD'nin savaşı hızlıca bitirebileceğine inandığını da belirtti.

Eski Türk Dışışleri Bakanı'na Yüksek Macar Devlet Ödülü Verildi

- Macaristan Dışışleri Bakanı Peter Szijjarto 21 Temmuz'da Eski mevkiidaşı Mevlüt Çavuşoğlu ile bir araya geldi. Macaristan devlet yüksek liyakat nişanını Mevlüt Çavuşoğlu'na takdim etti. Szijjarto konuşmasında dostluk vurgusu yaparken Çavuşoğlu da "Macaristan'ın her zaman gerçek bir dostu olduğunu ve umarım öyle kalacağını" da sözlerine ekledi.

Başbakan Orban: Ukrayna'nın Gücü Tükendi

- Macaristan Başbakanı Victor Orban, 28 Temmuz'da halk radyosunda yaptığı konuşmada, Ukrayna'daki savaşın sadece müzakere ve diplomasi ile çözülemeyeceğini ve bir an önce ateşkes yapılması gerektiğini söyledi. "Savaş çok pahalıydı ve Ukrayna'nın parası bitmişti zar zor ayakta kalıyordu. Ordusu tamamen batı sayesinde faaliyete geçti" diyerek konuşmasını noktaladı.

Rus Hükümet Yetkilisi: Orban Ukrayna'nın Transkarpatya Bölgesini, Romanya ve Hırvatistan'ın Bazı Kısımlarını İstiyor

- Rus ekonomist Mihail Gazin'in 29 Temmuz'da yaptığı açıklamaya göre Orban Macaristan topraklarını genişletme arzusunda. Ukrayna'nın Transkarpatya bölgesini, Romanya'nın Transilvanya bölgesini ve Hırvatistan'ın bir dilimini satın almak istiyor.

Özbekistan

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Özbekistan Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Gerçekleştirildi

9 Temmuz'da Özbekistan'da Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapıldı. Merkez Seçim Komisyonu verilerine göre seçimlere 15,6 milyon vatandaş katıldı. Seçimler sonucunda Liberal Demokrat Parti'nin adayı Şevket Mirziyoyev oyların **%87,5'ini alarak seçimi kazandı.**

Meclis Senato Başkanı Tanzila Narbayaeva ve Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Fuat Oktay Arasında Görüşme Gerçekleşti

- 14 Temmuz'da Meclis Senato Başkanı Tanzila Narbayaeva ve Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu Dış ilişkiler komisyonu Başkanı Fuat Oktay arasında görüşme yapıldı. Yapılan görüşmeler sonucu parlamentolar arası ilişkilerin geliştirilmesi, ticaret, ekonomi ve yatırım gibi karşılıklı ilişkilerin genişleyerek devam etmesi ele alındı. Fuat Oktay görüşme sonrası Özbekistan'ın Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Meclisinin tam üyesi olacağına dair umutları olduğunu belirtti.

Özbekistan Başbakanı Gürcistan'a Ziyarete Bulundu

18 Temmuz'da iki Ülkenin Ticaret ve Sanayi Odaları arasında Gürcistan-Özbekistan İş Konseyi'nin kurulmasına ilişkin bir anlaşma imzalandı.

Yapılan görüşmeler esnasında:

Gürcistan transit potansiyelini kullanarak Orta (Trans-Hazar) koridorunu geliştirmek için iş birliğine hazır olduğunu belirtti.

Özbek tarafı elektrikli ürünler, arabalar, mamul tekstil ürünleri, kuru meyve ve sebzeler vs. tedarik etmeye hazır olduğunu açıkladı.

İki ülkenin başbakanları, devletler arasındaki 2023-2024 Eylem Planını imzaladı.

Ayrıca Ticaret ve Sanayi Odaları arasında Gürcistan-Özbekistan iş konseyinin kurulmasına ilişkin anlaşma imzalandı.

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Orta Asya Ülkeleri Liderleri ve Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi'nin İlk Zirvesine Katıldı

- 19 Temmuz'da Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Orta Asya ülkeleri liderleri ve Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi'nin ilk zirvesine katıldı.
- Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, Körfez ülkelerini, Orta Asya'ya en kısa yoldan bağlantı sağlayacak olan Trans-Afgan demiryolu projesine aktif katılıma davet etti.
- Vizesiz «Körfez – Orta Asya» turizm alanı oluşturulması ve 2024 yılında İslam Dünyasının Turizm Başkenti ilan edilen Hive şehrinde iki bölgenin önde gelen turizm şirketlerinin katılacağı bir forum düzenlemeyi teklif etti.

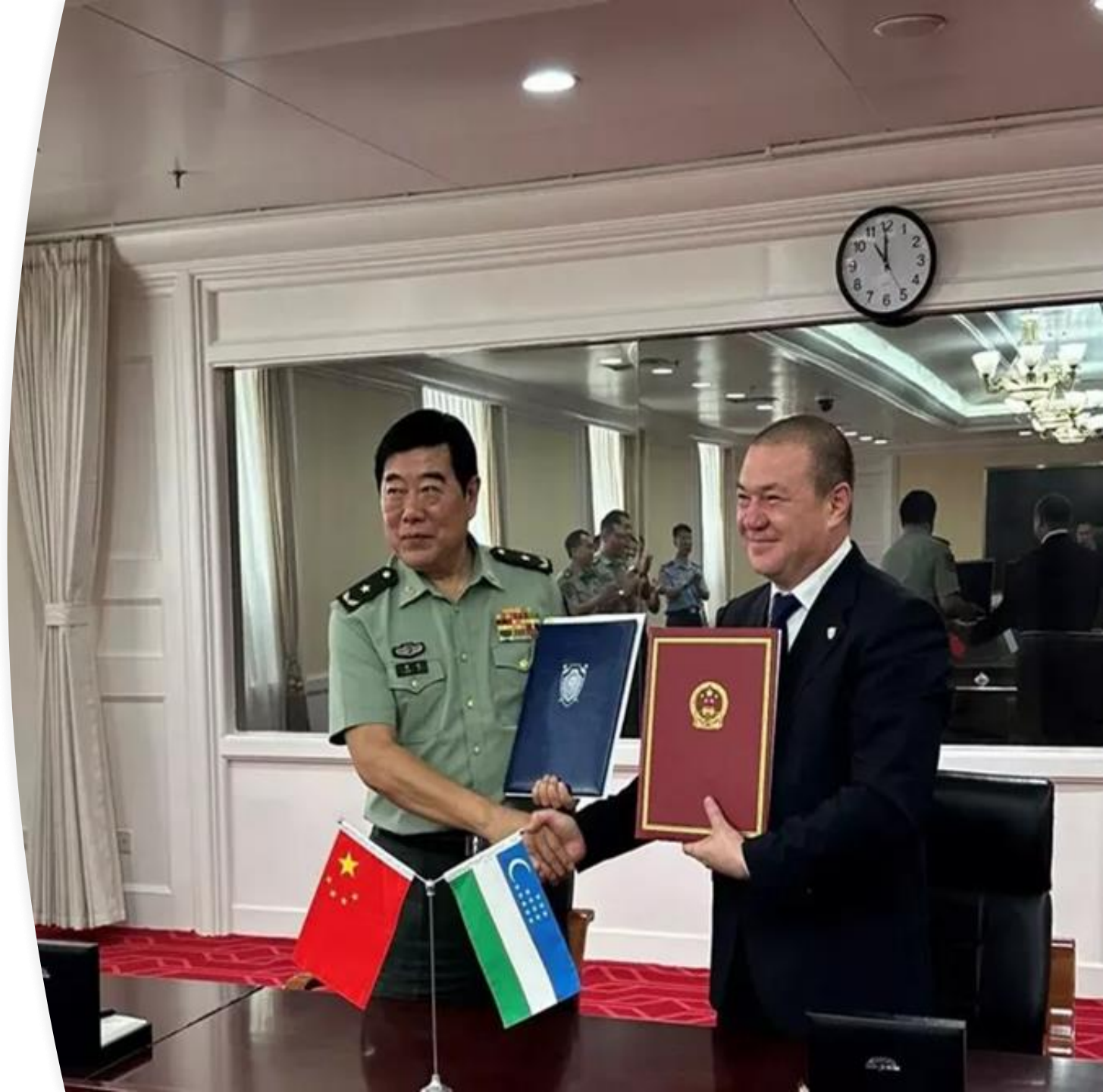
Özbekistan, İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Alanında BAE ile İş Birliği Kurmak İstiyor

- 21 Temmuz'da Özbekistan Başkonsolosluğu yetkilileri, "**Dubai Kadın ve Çocukları Koruma Vakfı**" başkanı Fatma Al Baaj Almoatasem Belah ile bir araya geldiler.
- Görüşmede taraflar insan ticaretinin nedenlerini ve çözüm yollarını konuştular. Fatma Al Baaj Almoatasem Belah insan kaçakçılığı kurbanları arasında artan kadın sayısına dikkat çekti.
- Taraflar arasında insan ticareti mağdurları korumak amacıyla ikili bir iş birliği memorandumunun geliştirilmesi ve imzalanması konusunda anlaşmaya varıldı.

Özbekistan ve Çin Askeri Savcılıkları Arasında İş Birliği Konusunda Anlaşma Düzenlendi

- 25 Temmuz'da Özbekistan Askeri Savcılığı ile Çin Halk Kurtuluş Ordusu Askeri Savcılığı arasında bir işbirliği muhtırası imzalandığı açıklandı.
- Yapılan açıklamada, suçla mücadele alanında departmanlar arası iş birliğinin daha fazla geliştirilmesine yönelik beklentiler hakkında görüş alışverişi yapıldığı belirtildi.

"Özbekistan-Tacikistan" Sınır Ticaret Bölgesinin Kurulması için Çalışmalar Başladı

- 26 Temmuz'da Duşanbe'de gerçekleşen toplantı esnasında "Oybek"- "Fotekhabad" geçiş noktalarında "Özbekistan-Tacikistan" uluslararası sınır ticaret bölgesinin kurulmasına yönelik uygulamaların başladığı bildirildi.

Türkmenistan

Temmuz Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Türkmenistan'ın Arkadağ Şehri'nde "Çevresel Refah İle Güzel Doğal Köşe" Konulu Uluslararası Bir Konferans Düzenlendi

- 3 Temmuz'da düzenlenen foruma, tarım sektörüyle alakalı bürokratlar ile beraber sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri de katılım gösterdi.
- Tartışılan konular arasında çevre alanında ülkede yürürlükte olan mevzuatın iyileştirilmesi, bu alanda uluslararası kuruluşlarla iş birliğinin temel vektörleri, iklim değişikliği ve adaptasyonu ile mücadele, çevre refahının sağlanması ve çölleşmenin önlenmesi için alınan önlemlerin yanı sıra çevre dostu ürünlerin yetiştirilmesinin önemi yer almıştır.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı ŞİÖ Üye Devletleri Devlet Başkanları Konseyi'ne Katıldı

- 4 Temmuz'da Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov, video konferans yolu ile düzenlenen Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Devlet Başkanları Konseyi toplantısına onur konuğu olarak katıldı.
- Toplantıda, örgütün faaliyetlerini iyileştirme, örgüt içindeki stratejik ortaklığı geliştirme, Yeni Delhi Deklarasyonu'nu taslak haline getirme, çeşitli alanlardaki işbirliğini ilerletme ve ŞİÖ'ye üye ülkelerin ortak çalışma konuları hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Türkmenistan, Türkiye'ye Büyük Miktarda Gemi Yakıtı İhraç Etti

- Türkmen Portal'ın 9 Temmuz'da yayınlanan haberine göre; Türkiye, Türkmenistan'dan 8.787 ton deniz yakıtı ithal etti.
- Türkiye Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) raporuna göre Türkmenistan'dan ithal edilen bu miktar, raporlama döneminde Türkiye'nin toplam petrol ürünleri ithalatının yüzde 0,25'ini oluşturmaktadır.
- Türkiye en son Türkmenistan'dan 10.970 ton deniz yakıtı ithal etmişti (Mart 2023). Böylece bu yılın ilk dört ayında Türkiye'nin gemi yakıtı ithalatı 39.953 bin ton olarak gerçekleşti.

ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı ile Türkmenistan Sanayiciler Birliği Başkanlığı Arasında Mutabakat Zaptı İmzalandı

- 10 Temmuz'da ABD'nin Aşgabat Büyükelçiliği'nden yapılan açıklamaya göre, Mutabakat Zaptı, özel sektör mal ve hizmet ihracatının genişletilmesini artırmak için iki taraf arasındaki iş birliğini daha da güçlendirmenin temelini oluşturması hedeflendiği gibi aynı zamanda ülkedeki yatırım ortamını iyileştirmek için tasarlanmıştır.
- Mutabakat Zaptı'nda ayrıca USAID'in (United States Agency for International Development) kadın ve gençlerin ekonomik olarak güçlendirilmesine, dijital teknolojilerin, e-ticaretin ve Türkmenistan'daki iş sektöründe inovasyonun desteklenmesine verdiği desteği vurgulanmıştır.

Türkmenistan'da Darbe Girişimi İddiası Yalanlandı

- 13 Temmuz'da Türkmenistan'da mevcut hükümete karşı silahlı darbe girişimi iddiası, Türkmenistan'ın Astana Büyükelçisi Batır Rejepov tarafından yalanlandı.
- Büyükelçi Batır Rejepov, verdiği demeçte ise, "Bu bilgi sahtedir, gerçeğe örtüşmez, teyit edilmemiştir" ifadelerini kullandı. Büyükelçi, ayrıca darbe girişimi ile ilgili haber yapanlar hakkında soruşturma başlatıldığını aktardı.

Türkmenistan'ın Açıkladığı Nüfus Verileri Şüphe Uyandırdı

- Türkmenistan Devlet İstatistik Komitesi Başkanı Devletgeldi Amanmuhammedov, 14 Temmuz'da 17-27 Aralık 2022 tarihleri arasında yapılan nüfus sayımının sonuçlarını bildirdi. Bakan Amanmuhammedov, ülke nüfusunun 7 milyon 57 bin 841'e yükseldiğini açıkladı.
- 16 yıldır hiç nüfus sayımı yapmayan ülkenin 2006 ve 2022 nüfus verilerinin karşılaştırması yapıldığında, bazı verilerin tutarlı olmadığı görüldü.
- Hükumete yakın bir kaynak ise, Türkmenistan yönetiminin nüfusun arttığını açıklayarak; "bölgenin en az nüfuslu ülkesi" algısını değiştirmek istediğini aktardı. Resmi olmayan kaynaklar ise, ülke nüfusunun 5 milyona bile ulaşmayacağına işaret etti.

Türkmen Memurlar, İnsan Haklarının Korunması ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konulu Semineye Katıldı

- Türkmenistan sınır hizmetleri ve kolluk kuvvetleri çalışanları, insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularına ilişkin bir seminere katıldı.
- Seminer, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Orta Asya'da Sınır Yönetimi Yardım Programı (BOMCA 10) organizasyonuyla 17-18 Temmuz'da gerçekleştirildi.

Ашхабад
Туркменист

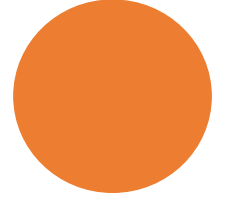
Türkmenistan Devlet Başkanı Basra Körfezi ve Orta Asya Zirvesine Katılmak Üzere Cidde'ye Gitti

- 19 Temmuz'da Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) üye ülkeleri ve beş Orta Asya ülkesinin Devlet Başkanlarının zirvesine katılmak üzere Suudi Arabistan Krallığı'na bir iş ziyareti düzenledi.
- Sohbet sırasında üst düzey devletlerarası ilişkilere dikkat çekilerek, iki ülkenin büyük potansiyele sahip dostluk ilişkilerini ve karşılıklı yarar sağlayan iş birliğini kapsamlı bir şekilde güçlendirmek için çabaladığı vurgulandı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Türkmenistan'da İlk Su Yönetimi Projesini Başlatacak

- 26 Temmuz'da Türkmenistan Dışişleri Bakanlığı ve Çevre Koruma Bakanlığı tarafından düzenlenen toplantı, çevre koruma, tarım ve su yönetimi, finans ve ekonomi, istatistik, iş sektörü alanlarında uzmanları ve temsilcilerini bir araya getirdi.
- Bu proje kapsamında tarım sektörünün iklim etkilerine karşı dayanıklılığını sağlamak ve güçlendirmek alanında çalışmalar yapılması, proje alanına su ölçüm sensörlerinin kurulması, çiftlikler arası sulama şebekelerinin hidroelektrik tesislerinin iyileştirilmesi, meteoroloji istasyonu oluşturulması ve sulama eğitimlerinin verilmesi kararlaştırıldı. Önemli bir kısmı Karakum Çölü ile kaplı olan Türkmenistan'da son zamanlarda tarımsal verimliliği arttırmak hayati bir konu başlığı durumundadır.

Yararlanılan Kaynaklar:

1. 525.az
2. avim.ogr.tr
3. edition.cnn.com
4. hungarytoday.Hu
5. miniszterelnok.Hu
6. tr.euronews.com
7. trthaber.com
8. turkkon.org
9. <https://24.kg/kyrgyzcha/>
10. <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
11. <https://egemen.kz/>
12. <https://kg.akipress.org/>
13. <https://kibrishaberci.com/>
14. <https://turkmenportal.com>
15. <https://tr.wikipedia.org/>
16. <https://www.aa.com.tr/tr>
17. <https://www.azattyk.org/news>
18. <https://www.bbc.com/kyrgyz>
19. <https://www.election.gov.kz/>
20. <https://www.kibrispostasi.com/>
21. <https://www.kibrisgazetesi.com/>
22. <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
23. <https://qha.com.tr/>
24. <https://xabardor.uz/uz/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

25. <https://www.sondakika.com>
26. <https://www.kazakistan.kz>
27. <https://www.uzdaily.uz/ru>
28. <https://www.yeniduzen.com>
29. <https://www.ombudsman.gov.tr/>
30. <https://www.kktcb.org/tr>
31. <https://www.sozcu.com.tr/>
32. <https://www.mfa.gov.tr/>
33. <https://www.mynet.com/>
34. <https://www.trthaber.com/>
35. <https://www.atavatan-turkmenistan.com>
36. <https://tdh.gov.tm/tk>
37. <https://www.azathabar.com/z/2246>
38. <https://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>
39. <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
40. <https://www.turkmenhabar.com/>
41. <https://jeyhun.news/>
42. <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
43. <https://caa.gov.tm/>
44. <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
45. <https://www.sondakika.com/>
46. <https://www.turkmenturkbank.com>
47. <https://orient.tm/tm>
48. <https://business.com.tm/tr/>
49. <https://www.ntv.com.tr/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.